

Aan de leden van de Vaste Commissie voor
Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Datum: 28-6-2022

Betreft: Zzp

Schoonmakend Nederland
Postbus 3265
5203 DG 's-Hertogenbosch

Rompertsebaan 50
5231 GT 's-Hertogenbosch
T 073 648 38 50

info@schoonmakend.nl

IBAN NL 18INGB0005023908
BTW NL 0025.99.958.B01
KvK 40258433

schoonmakendnederland.nl

Geachte dames en heren,

Ten behoeve van uw commissiedebat over zzp leveren wij graag aanvullende input met betrekking tot het agendapunt Zevende Voortgang uitwerking maatregelen 'werken als zelfstandige'. In de brief van de Minister d.d. 20 september 2021 wordt verwezen naar gesprekken met sectoren waaronder het gesprek met de schoonmaaksector dat evenwel pas plaatsvond op 28 september 2021. Wij missen daarom onze specifieke inbreng en vragen daarvoor bij deze uw aandacht.

Verdubbeling zzp'ers in schoonmaakbranche

In de schoonmaak- en glazenwassersbranche wordt steeds meer gebruik gemaakt van zzp'ers en arbeidsmigranten (ook van buiten de EER). Het aantal zzp'ers neemt zeer gestaag toe, terwijl het aantal werkgevers stabiel blijft. Op basis van gegevens van het Bedrijfstakpensioenfonds ligt het aantal werkgevers in onze sector net onder de 3.500. (eind 2020: 3492). Ten aanzien van het aantal zzp'ers zien we op basis van CBS-gegevens in het 1^e kwartaal van 2022 een totaal van 14.610 in onze sector. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van 2012, toen 7465 zzp'ers actief waren in onze sector. De forse groei van zzp'ers is vanaf 2017 ingezet, toen waren er nog 'slechts' 9.365 zzp'ers. De grootste groeispurt zien we in het laatste jaar, waarin ten opzichte van 2021 het aantal zzp'ers (1^e kwartaal 2022) groeide met 14%.

Verschillen in toepasselijke regelgeving leiden tot oneerlijke concurrentie

De bedrijfstak-cao is van toepassing op werkgevers en werknemers in de sector. In arbeidsvoorwaardelijke zin wordt daarmee een bodem gelegd in de markt. Dit geldt echter niet voor de zzp'er die niet wordt beschouwd als werknemer. De (loon)kosten die direct voortvloeien uit de cao gelden daarmee dus niet voor de zzp'er die daarmee lagere tarieven in de markt kan hanteren. Temeer daar zzp'ers aanzienlijk minder administratieve verplichtingen hebben en we zien dat zzp'ers zich zelden verzekeren voor arbeidsongeschiktheid.

Ook ten aanzien van de Arbowet zijn er verschillen, ondanks het feit dat sinds 1 juli 2012 de Arboverplichtingen voor zzp'ers zijn aangepast. Tot dan toe golden alleen regels voor ernstige risico's en gevaar voor derden (denk aan vallen van hoogte), maar in de nieuwe situatie gelden voor zzp'ers alle regels waarin maatregelen worden voorgeschreven om arbeidsrisico's te voorkomen of beperken. De extra regels in het Arbobesluit betreffen bijvoorbeeld risico's als tillen, lawaai en trillingen.

Dit heeft als grootste gevolg dat zelfstandigen dezelfde bescherming krijgen als werknemers in loondienst op het moment dat zij op dezelfde arbeidsplaats aan het werk zijn. Daarbij moet overigens de kanttekening worden geplaatst dat voor zover de wet wel van toepassing is er niet of nauwelijks kan worden gehandhaafd door de NLA mede vanwege de beperkte handhavingscapaciteit.

Voor zzp'ers die alleen werken, blijven de regels onveranderd en in dat laatste schuilt voor onze sector het grootste knelpunt. Een zzp'er werkt in onze sector (m.n. bij werk in glas en gevel) gebruikelijk niet onder gezag of samen met werknemers die in dienst zijn bij een werkgever op een object/klus. Dat is dus anders dan in sectoren zoals bijvoorbeeld de bouw. De regels die sinds 1 juli 2012 gelden voor wat betreft arboverplichtingen zijn voor zzp'ers die in onze sector werken dan ook bijna nooit van toepassing.

Tenslotte constateren we dat een werkgever als gevolg van de toepasselijke arbeidshygiënische strategie wordt beperkt in het gebruik van middelen (zie voorbeeld hieronder bij werken met de wassteel), terwijl die beperkingen niet gelden voor de zzp'ers.

Kortom aanzienlijke ongelijkheid in de positie van de werkgever/werknemer ten opzichte van de zzp'er. Daardoor bestaat er een oneerlijke concurrentiepositie en dit leidt ertoe dat zzp'ers in onze sector breed worden ingehuurd door opdrachtgevers.

Voorbeelden uit de praktijk

- Een zzp'er hoeft zich niet te houden aan de arbeidshygiënische strategie (AHS) en maakt daardoor vaak de keuze voor een 'lagere werkmethode', bijvoorbeeld de telescopische wassteel in plaats van hoogwerker of een nog veel risicovollere methode (zie bijlage foto 1).
- Urennorm wassteel (max 4 uur per dag werken tussen de 3,5 en 7 meter en max 2 uur per dag werken tussen de 7 en 13,5 meter). Een zzp'er hoeft zich niet te houden aan deze regels die in onze Arbocatalogus vastgelegd zijn. Zzp'ers werken daardoor vaak onbeperkt, dag in dag uit, met de wassteel. Zie bijlage foto 2. Doorgestuurd aan NLA (15 meter i.p.v. 13,5 meter), maar kan niet handhaven want is een zzp'er.
- Gevolg daarvan is fysieke overbelasting in de glasbewassing, waardoor grote gezondheidsrisico's (rug/nek) voor de lange termijn en risico van een verhoogde instroom van de zzp'er in een bijstandsuitkering.
- Een zzp'er hoeft geen RIE te maken en heeft hierdoor minder administratieve lasten dan een werkgever met personeel.
- Een hotel dat 1 of meerdere zzp'ers inhuurt en hotelschoonmaak uit laat voeren door de zzp'er. We signaleren dat in dit soort situaties vaak sprake is van arbeidsmigranten, die werken onder het wettelijk minimumloon met schijnconstructie en oneerlijke concurrentie als gevolg.

Kortom

Verschillen in toepasselijke regelgeving, zoals cao en Arbowet, op de zzp'er en de werkgever en werknemer leiden tot een ongelijke concurrentiepositie in de schoonmaakmarkt. Naast de oneerlijke markteffecten daarvan leidt dit ook tot grote gezondheids- en veiligheidsrisico's voor zzp'ers. Wij roepen u en de Minister op om een eind te maken aan deze ongelijkheid.

Wilt u verdere toelichting of meer informatie, neemt u dan contact op met Ilse Mariën.

E-mail: Ilse.Marien@schoonmakendnederland.nl

Tel: 06 – 51 14 92 16

Met vriendelijke groet,

Piet Adema

Voorzitter Schoonmakend Nederland

Bijlage foto 1

Bijlage foto 2

